Tarveharkintaisen määrärahan myöntäminen vuodelle 2027

Yhteinen kirkkoneuvosto 19.11.2026
40/02.03.00/2026

Esittelijä Seurakuntayhtymän johtaja Laitila Anu

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1) merkitä tiedoksi kirkkoherrainkokouksen 3.11.2026 valmistelun seurakuntien projektihakemuksista;

2) käydä osaltaan keskustelun tarveharkintaisen määrärahan jaosta seurakuntien projektihakemusten osalta;

3) myöntää projektirahoitusta seurakuntien yhteiskehittämiseen osoitetusta tarveharkintaisesta määrärahasta yhteensä 445 000 euroa selostusosassa esitetyllä tavalla;

4) tehdä hyväksyttyjen rahoituspäätösten ja projektikuvausten pohjalta A&O-projektimallin mukaisen P1-suunnittelupäätöksen (projektin asettamispäätös) rahoitettavaksi esitettävien projektien käynnistämisestä.

Käsittely

Päätös

Selostus

Taustaa

Työnjaon keskeisiä linjauksia koskevassa päätöksessä (YKN 3.4.2025) tarveharkintainen määräraha kohdennettiin ja siihen liittyvät toimivaltasuhteet määriteltiin uudella tavalla. Päätöksen mukaan tarveharkintainen määräraha ja siihen liittyvät toimivaltuudet jakautuvat seuraavasti:

- kirkkoherrainkokous koordinoi seurakuntien ja ydinpalveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,9 milj. euroa
- johtajisto koordinoi yhteisten palveluiden kehittämisen tarveharkintaisia määrärahoja 0,5 milj. euroa
- yhteinen kirkkoneuvosto päättää määrärahasta ennalta arvaamattomiin tarpeisiin 0,2 milj. euroa.

Vuoden 2025 aikana luotiin toimintamalli tarveharkintaisen määrärahan jakamiseen vuodesta 2026 eteenpäin. Toimintamalli seuraa YKN 3.4.2025 päätöstä tarveharkintaisen määrärahan ja siihen liittyvien toimivaltuuksien jakautumisesta. Tämä tarkoittaa sitä, että kirkkoherrainkokous koordinoi seurakuntien ja ydinpalveluiden kehittämiseen osoitettua tarveharkintaisen määrärahan osuutta (yht. 0,9 milj. euroa) ja johtajisto koordinoi yhteisten palveluiden kehittämiseen kohdennettua tarveharkintaisen määrärahan osuutta (yht. 0,5 milj. euroa).

Hakeminen ja kriteerit

Tarveharkintaisen määrärahan hakuilmoitus julkaistiin Sinfossa 4.9.2026. Haku sulkeutui tiistaina 6.10.2026 klo 15.00. Määräaikaan mennessä saapui yhteensä yhdeksän projektihakemusta, joista seitsemän ohjautui seurakuntien ja kaksi yhteisten palvelujen toimintaan. Hakeminen tapahtui täyttämällä projektin tiedot kattavasti projektisalkkuun. Projektitoimisto auttoi hakemusten laatimisessa.

Projektin tavoitteiden toteuttamisen ja onnistumisen seuraamiseen on luotu ja hyväksytty kriteerit ja painopisteet (YKN 11.9.2025). Nämä kriteerit ja painopisteet ovat voimassa myös vuoden 2027 tarveharkintaisen määrärahan hakemuksille.

Jotta tarveharkintaista määrärahaa voidaan myöntää, projektin tulee siis täyttää tarveharkintaiselle määrärahalle asetetut kriteerit (YKN 11.9.2025). Kriteerien tavoitteena on vahvistaa ja tarkentaa kehittämisprojektien toteutusta siten, että projekteja tehdään suunnitellusti ja niiden edistymistä seurataan. Kriteerit ohjaavat myös siihen, että projektihakemukset tehdään tasalaatuisesti eli niissä on tarvittavat tiedot täytettynä (esim. kaikissa hakemuksissa on mukana aikataulu, budjetti jne). Projektisalkun käyttö hakemusten laatimisen välineenä mahdollistaa sen, että hakemukset ovat keskenään samanlaisessa muodossa, jolloin niiden keskinäinen vertailu on helpompaa.

Kriteerit listaavat kehittämisprojektien teknisiä vaatimuksia: projektien tulee olla A&O-projektimallin mukaisesti laadittuja, strategianmukaisia sekä realistisia. Näiden lisäksi kriteereissä painotetaan vaikuttavuutta ja yhteistyötä – projektien suunnittelua ja toteuttamista yhdessä muiden seurakuntien, yksiköiden tai yhteistyökumppaneiden kanssa.

Kriteerit koostuvat neljästä osa-alueesta. Niiden kaikkien tulee olla kunnossa, jotta projekti voi saada tarveharkintaista määrärahaa. Osa-alueet ovat 1) Alfa & Omega -projektijohtamismallin ehdot ja liittyminen strategiaan, 2) projektin toteutus, 3) projektin mitattavat hyötytavoitteet sekä 4) kustannusseuranta ja riskienhallinta.

Painopisteet

Painopisteet ohjaavat projektikokonaisuutta sisällön ja strategisten tavoitteiden näkökulmasta. Painopisteet määritellään erikseen kullekin vuodelle.

Seurakuntien osalta kirkkoherrainkokous on linjannut painopisteiksi vuodelle 2027 monikulttuurisuuden edistämisen erityisesti rasisminvastaisuuden ja vieraskielisen työn näkökulmista sekä nuoret aikuiset syrjäytymisen ehkäisyn ja diakonisen lähestymistavan painotuksin. Näitä edistetään ylläpitämällä verkostoja ja yhteistyökumppanuuksia sekä vahvistamalla yhteiskunnassa nousevaa kiinnostusta kirkkoa kohtaan.

Saapuneiden hakemusten voidaan katsoa osuvan näihin painopisteisiin joko suoraan tai välillisesti riittävän hyvin.

Vaikuttavuustavoitteet

Vaikuttavuuden mittaaminen on haasteellista missä tahansa organisaatiossa ja erityisen haastavaa se on projekteissa, joiden hyötytavoitteet eivät ole helposti numeerisesti mitattavia (”hyvinvointi lisääntyy”, ”hengellisyys vahvistuu”). Laajemmassa mittakaavassa projektikokonaisuuden vaikuttavuustavoitteita tarkastellaan Kirkko Helsingissä -strategian mittareihin liitetyillä vaikuttavuustavoitteilla ja seurannan mittareilla.

Kaikki projektit olivat listanneet projektisalkussa projektinsa hyöty- ja tuotostavoitteet. Hyötytavoitteella mitataan projektin onnistumista vaikutusten tasolla: Onko tavoiteltu muutos toteutunut? Onko projekti tuottanut lisäarvoa? Onko vaikutus mitattavissa ja todennettavissa?

Helsingin seurakuntayhtymän projektitoiminnassa vaikuttavuuden arviointi on vasta kehittymässä. Projektitoiminnan kokonaisuudessa tähtäin on tällä hetkellä perustason projektiosaamisen kehittämisessä koko seurakuntayhtymän tasolla.

Monivuotinen projektirahoitus

Yhteinen kirkkovaltuuston päätöksen (11.9.2025) mukaisesti vuodesta 2026 alkaen tarveharkintaista määrärahaa on mahdollista myöntää enintään kolme kalenterivuotta kestäville projekteille. Näille projekteille myönnetty rahoitus otetaan kokonaisuudessaan niiden käynnistymisvuoden tarveharkintaisesta määrärahasta. Projektin käynnistyessä päätetään projektin kestosta ja mahdollisesta monivuotisuudesta. Projektin käynnistyessä sille myönnetään kerralla kokonaismääräraha, joka kattaa koko sen toiminta-ajan.

Yhteen projektiin voi saada rahoitusta maksimissaan 80 000 € / vuosi enintään kolmen vuoden ajan (3 × 80 000 € = 240 000 €).

Päätösehdotuksen perustelut

Kaikki seitsemän seurakunnista saapunutta projektihakemusta täyttivät tarveharkintaiselle määrärahalle asetetut kriteerit. Aikaisempiin hakuihin verrattuna kehitystä oli tapahtunut mm. siinä, miten suunnitelmat tuotosten vakiinnuttamiseksi projektin päättymisen jälkeen oli kuvattu. Myös riskien arviointiin oli kiinnitetty aikaisempaa enemmän huomiota.

Valitut painopisteet oli otettu pääsääntöisesti hyvin huomioon. Kaikki projektit sisälsivät yhteistyökumppanuuksia ja kaikissa projekteissa oli mietitty strategianmukaisuutta. Kaikki projektihakemukset (projektikuvaukset) on esitetty tämän asiakohdan liitteinä.

Esitys määrärahan jakamisesta

Seurakunnallisen työn yhteiskehittämiseen on vuonna 2027 käytettävissä 900 000 euroa. Projektisalkun koordinaatioryhmä valmisteli rahoitusesityksen, jota käsittelivät kirkkoherrainkokouksen valmisteluvaliokunta 20.10.2026 ja kirkkoherrainkokous 3.11.2026.

Kokouskäsittelyissä tarkasteltiin sitä, että kehittämishankkeet nousevat helsinkiläisten ja seurakuntien tarpeesta sekä ovat projekteille asetettujen kriteereiden ja painopisteiden mukaisia. Joidenkin projektien hakusummaa leikattiin ja kolme projektia jäi kokonaan rahoitusesityksen ulkopuolelle.

Liite 1 sisältää tekoälyllä tuotetut tiivistelmät ja taustatietoa projektihakemuksista. Liitteeseen 2 on taulukoitu hakukierroksen projektit ja esitetty rahoitus perusteluineen. Esityksessä on otettu huomioon projekteille yhdessä määritetyt kriteerit, painopisteet, projektin sisällön kokonaisuus sekä jaettavan rahan riittävyys. Lisäksi liitteenä on ote kirkkoherrainkokouksen käsittelystä sekä yksityiskohtaiset projektikuvaukset jokaisesta hakevasta projektista.

Rahoitettavaksi esitettävien projektien yhteissumma on 445 000 € alla olevan erittelyn mukaan:

Nimi	**Seurakunta**	**Haetaan**	**Esitetään**
Hyvä kiertää renkailla (jatko 2 v)	Malmin srk	100 000 €	**100 000 €**
Kokeilu oppilaitos-diakonitoiminnasta (jatko 1 v)	Kallion srk	60 000 €	**60 000 €**
Kotoutumisen työpolku (uusi)	Tuomiokirkkosrk	80 000 €	**(ei rahoitusta)**

Maa, ilma, ruumis ja Jumala – kohti kokonaisvaltaista liturgiaa (uusi)	Malmin srk	160 000 €	**125 000 €**
Suomen virret kiinaksi – suomelaisen hengellisen kulttuuriperinnön ja seurakuntaelämän palveluksessa (uusi)	Kallion srk	100 000 €	**(ei rahoitusta)**
Syysgospel (uusi)	Tuomiokirkkosrk	20 000 €	**(ei rahoitusta)**
Yksinäisyyden ehkäisyä Viikin kampuksella – opiskelijatyön ja nuorten aikuisten yhteisötoiminnan kehittäminen (uusi)	Malmin srk	240 000 €	**160 000 €**
YHTEENSÄ		**760 000 €**	**445 000 €**

YKN:n tekemä rahoituspäätös on samalla projektin asettamispäätös

Valtionhallinnon mallissa projektin asettamispäätöksessä määritellään tyypillisesti projektin nimi ja toimikausi, tausta ja perustelut, tavoitteet, tehtävät ja rajaukset, organisointi, ohjausryhmä (jos sellaista tarvitaan), projektipäällikkö ja projektiryhmä, aikataulu, resurssit ja rahoitus, seuranta ja raportointi sekä varsinainen **päätös projektin asettamisesta.**

Helsingin seurakuntayhtymässä on käytössä Alfa & Omega -projektinjohtamismalli, jossa yllä luetelluista asioista päätetään porttipäätöksissä P0 (valmistelupäätös) ja P1 (suunnittelupäätös). **Tarveharkintaista määrärahaa saavien projektien osalta ko. asioista päätetään samalla, kun YKN myöntää projekteille rahoituksen.**

Tarveharkintaisen määrärahan hakuprosessi ja hakutapa on muotoiltu vastaamaan täysin A&O-projektimallia. Projektimalli sisältää yhteensä viisi porttipäätöstä, joista jokaisessa tarkastellaan projektin etenemismahdollisuuksia ja annetaan lupa projektin jatkamiseen.

A&O-mallissa lähin vastine valtionhallinnon asettamispäätöstä vastaavalle menettelylle on P0-valmistelupäätös yhdessä sitä seuraavan projektikuvauksen kanssa. A&O-projektiohjeessa P0 kuvataan nimenomaisesti ensimmäiseksi asettamispäätökseksi: kun projektiehdotus hyväksytään, tehdään valmistelupäätös P0 ja samalla projektille nimetään omistaja. Tämän jälkeen ehdotusta jalostetaan projektikuvaukseksi P1-suunnittelupäätöstä varten.

Helsingin seurakuntayhtymässä projektien rahoittaminen tapahtuu usein tarveharkintaisen määrärahan hakumenettelyn kautta. Tällöin pelkkä P0-valmistelupäätös ei vielä riitä projektin rahoituspäätöksen tekemiseen, vaan **projektin rahoittamispäätös tapahtuu P1-suunnittelupäätöksessä** (=YKN:n tekemä projektin rahoituspäätös). **YKN:n tekemä P1-suunnittelupäätös toimii siis samalla projektin asettamispäätöksenä.**

Näin ollen A&O-mallin projektikuvaus toimii projektin asettamispäätöksen perustana ja dokumenttina. Projektikuvaukseen on koottu projektin käynnistämisen kannalta olennaiset tiedot, joiden perusteella voidaan arvioida, onko projekti perusteltu ja toteuttamisen arvoinen.

Projektin asettamispäätöksessä vahvistetaan projektin käynnistäminen sekä projektin keskeiset toteuttamisen edellytykset: omistaja, tavoitteet, rahoitus, vastuut ja ohjaus. Päätös tehdään hyväksytyn projektikuvauksen perusteella. A&O-projektimallissa asettamispäätös voidaan kytkeä P1-päätökseen siten, ettei projektin käynnistämisestä synny erillistä päällekkäistä hallinnollista päätösvaihetta.

Projektikuvauksen hyväksyminen P1-portissa on siis samalla projektin asettamispäätös. Projektikuvaus sisältää päätöksentekoon tarvitsemat tiedot ja porttipäätös antaa projektille valtuutuksen edetä.

Liitteinä 4-10 on rahoitusta hakeneiden projektien projektikuvaukset. Kun projektikuvaus hyväksytään, syntyy samalla projektin asettamispäätös.

Aikataulu

Projektin hakuaika oli 4.9.–6.10.2026. Kirkkoherrainkokouksen valmisteluvaliokunta käsitteli asiaa kokouksessaan 20.10.2026 ja kirkkoherrainkokous 3.11.2026. Rahoituksen saaneet projektit käynnistyvät 1.1.2027.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Rahoitettavat projektit edistävät Kirkko Helsingissä -strategian toteutumista ja seurakuntien työn kehittämistä. Projekteilla arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia lapsiin ja nuoriin. Talousvaikutukset on huomioitu vuoden 2027 talousarviossa, ja projekteilla voi olla henkilöstö- sekä välillisiä ympäristövaikutuksia.

Toimivallan perusteet

Hallintosäännön 4 luvun 7 §
Hallintosäännön 4 luvun 8 § kohta 23

Lisätiedot

Seurakuntayhtymän johtaja Anu Laitila, anu.laitila@evl.fi

Kehittämistyön asiantuntija Kristiina Vähäkangas, kristiina.vahakangas@evl.fi